

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI YLEISISTÄ KIELITUTKINNOISTA
ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (1163/2004) säännöksiä, jotka koskevat yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikuntaa sekä tutkintojen järjestämistä koskevien sopimusten sisältöä.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuus

Yleisistä kielitutkinnoista annetussa laissa (964/2004) säädetään yleisistä kielitutkinnoista ja niiden järjestämisestä. Yleisistä kielitutkinnoista annettua lakia on tarkoitus muuttaa 1.1.2023 alkaen siten, että yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan asettamisesta ja kokoonpanosta säädettäisiin nykyistä kattavammin laissa. Lisäksi lain säännöstä tutkinnon järjestäjien tehtävistä täydennettäisiin. Hallituksen esitys laiksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta (HE 230/2022 vp) on annettu eduskunnalle 20.10.2022. Lain muuttaminen edellyttää muutoksia myös yleisistä kielitutkinnoista annettuun valtioneuvoston asetukseen.

Asetuksenantovaltuus perustuu hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta (HE 230/2022 vp) ehdotettuihin 3 §:n 5 momenttiin ja 5 §:n 3 momenttiin. Ehdotetun 3 §:n 5 momentin mukaan yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan kokoonpanosta ja asioiden käsittelystä tutkintotoimikunnassa annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Ehdotetun 5 §:n 3 momentin mukaan tutkinnon järjestäjien tehtävistä ja niitä koskevien sopimusten sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Laki on vahvistettu...

2 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Voimassa olevan yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä säädetään yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan kokoonpanosta ja asettamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan Opetushallitus nimeää tutkintotoimikuntaan enintään yhdeksän jäsentä. Jäsenten tulee edustaa ainakin kielen opetuksen, kielitaidon testauksen ja työmarkkinoilla tarvittavan kielitaidon asiantuntijoita. Pykälän 2 momentin mukaan Opetushallitus määrää jäsenten keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tutkintotoimikunnan toimikaudeksi. Jos jäsen eroaa kesken toimikauden, nimetään uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pykälän 3 momentin mukaan tutkintotoimikunta voi asettaa jaostoja tarkistusarviointeja koskevien päätösten valmistelua varten, kielikohtaisten kysymysten valmistelua varten

ja tarvittaessa muita asioita varten. Jaostoon nimetään puheenjohtaja ja enintään neljä muuta jäsentä. Jaostojen jäsenet voivat olla tutkintotoimikuntaan kuulumattomia.

Pykälän 4 momentin mukaan tutkintotoimikunnan ja sen jaostojen sihteeri- ja toimistotehtävät hoidetaan opetushallituksessa virkatyönä.

Yleisistä kielitutkinnoista annettua lakia on tarkoitus muuttaa 1.1.2023 voimaan tulevalla lailla siten, että tutkintotoimikunnan asettamisesta ja kokoonpanosta säädettäisiin aikaisempaa kattavammin yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 3 §:ssä, johon siirrettäisiin voimassa olevan yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 ja 2 momentin säännökset. Näin ollen yleisistä kielitutkinnoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa ei enää olisi säännöksiä tutkintotoimikunnan asettamisesta.

Valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin kuitenkin edelleen tutkintotoimikunnan jaostotyöskentelystä ja sihteerin- ja toimistotehtävien hoidosta, kuten nykyisinkin. Asetuksen 1 §:ään lisättäisiin myös säännös tutkintotoimikunnan mahdollisuudesta kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita sekä tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita.

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 5 §:n 1 momenttia on tarkoitus muuttaa siten, että yleisen kielitutkinnon järjestäjän tehtäviin lisättäisiin velvollisuus vastata tutkintotilaisuuksien valvonnasta ja ilmoittaa Opetushallitukselle viipymättä ehdotetun 6 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tilanteista seuraamuksien määrittämiseksi. Lain 6 a §:ssä säädettäisiin seuraamuksista, joita tutkintoon osallistujalle aiheutuisi järjestyksen rikkomisesta tai vilpillisestä menettelystä tutkintotilaisuudessa. Ehdotetun lain 6 a §:n mukaan tutkinnon suorittajan tutkintosuoritus katsottaisiin hylätyksi, jos hän syyllistyisi järjestyksen rikkomiseen tutkintotilaisuudessa eikä tutkintotilaisuuden valvojan kehoituksesta huolimatta lopettaisi menettelyä (1 mom.). Jos tutkinnon suorittaja syyllistyisi vilpilliseen menettelyyn, siinä avustamiseen tai vilpin yritykseen tutkintotilaisuudessa, hänen tutkintosuorituksensa katsottaisiin hylätyksi ja hän menettäisi oikeutensa osallistua kyseisen kielen tutkintoon kuuden kuukauden ajaksi tutkintopäivästä. Jos tutkinnon suorittaja olisi ehtinyt ilmoittautua suorittamaan tutkintoa uudelleen, Opetushallitus voisi peruuttaa osallistumisen. (2 mom.)

Lisäksi lain 5 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan tutkinnon järjestäjään sovellettaisiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kun se käsittelee yleisten kielitutkintojen testimateriaalia.

Näiden yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 5 §:ään esitettyjen muutosten vuoksi täydennettäisiin myös yleisistä kielitutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ää, joka koskee sopimusta tutkinnon järjestämisestä. Voimassa olevan asetuksen 6 §:n mukaan tutkinnon järjestämistä koskevasta sopimuksesta tulee käydä ilmi ainakin seuraavat asiat: 1) kielet, joissa tutkintoja järjestetään; 2) tutkintotasot, joilla tutkintoja järjestetään; 3) tutkintojen järjestämispaikkakunnat; 4) tutkintojen järjestämiseen liittyvä yhteistyö muiden järjestäjien kanssa; 5) aika, jonka kuluessa tutkintosuoritukset on toimitettava arviointiin; ja 6) tutkintoihin liittyvän tiedotuksen ja neuvonnan järjestäminen. Säännökseen ehdotetun muutoksen mukaan tutkinnon järjestämistä koskevasta sopimuksesta tulisi lisäksi käydä ilmi testimateriaalin käsittelystä

huolehtiminen (uusi 7 kohta), tutkintotilaisuuden valvonnasta huolehtiminen (uusi 8 kohta) sekä velvollisuus ilmoittaa Opetushallitukselle vilpillisestä menettelystä ja järjestyksen rikkomisesta tutkintotilaisuudessa (uusi 9 kohta).

Näiden muutosten lisäksi valtioneuvoston asetuksen 2 §:ssä oleva kirjoitusvirhe korjattaisiin ja ruotsinkielistä sanamuotoa muutettaisiin. Muilta osin asetusta ei muutettaisi.

3 Asian valmistelu ja lausuntopalaute

Asetuksen muutosehdotus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä virkatyönä.

Luonnos asetuksen muuttamisesta oli lausuntokierroksella 31.10.2022—28.11.2022. Lausuntoja pyydettiin samoilta tahoilta, joilta pyydettiin lausuntoa myös yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta. Koska lausuntokierros tehtiin Lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta, mahdollisuus lausua oli sekä tahoilla, joille lausuntopyyntö erityisesti kohdistettiin, että kaikilla muillakin palvelua käyttävillä.

(Tätä täydennetään.)

4 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia tai muita vaikutuksia.

5 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan kokoonpano.

Pykälän *otsikkoa* muutettaisiin, sillä pykälässä ei enää säädettäisi yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan asettamisesta. Tutkintotoimikunnan asettamista koskevat säännökset olisivat yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 3 §:ssä. Asetuksen 1 §:ssä olisi kuitenkin edelleen tutkintotoimikunnan kokoonpanoa koskevia säännöksiä.

Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin säännös siitä, että yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunta voisi kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita sekä tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita.

Pykälän *2 momentin mukaan* tutkintotoimikunta voisi asettaa jaostoja yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 13 §:n 3 momentissa tarkoitettuja oikaisuvaatimuksia koskevien päätösten valmistelua varten, kielikohtaisten kysymysten valmistelua varten ja tarvittaessa muita asioita varten. Jaostoon nimitettäisiin puheenjohtaja ja enintään neljä muuta jäsentä. Jaostojen jäsenet voisivat olla tutkintotoimikuntaan kuulumattomia.

Voimassa olevan säännöksen mukaan tutkintotoimikunta voi asettaa jaostoja muun muassa tarkistusarviointeja koskevien päätösten valmistelua varten. Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 13 §:n 3 momenttia on tarkoitus muuttaa siten, että siinä säädettäisiin tarkistusarvioinnin sijasta tutkintosuorituksen arviointia koskevasta

oikaisumenettelystä, sillä tarkistusarvioinnin vaatimisessa on tosiasiassa kyse oikaisun vaatimisesta. Näin ollen myös asetuksessa olevan säännöksen sanamuotoa muutettaisiin. Muuten säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 1 §:n 3 momenttia.

Pykälän 3 momentin mukaan tutkintotoimikunnan ja sen jaostojen sihteeri- ja toimistotehtävät hoidettaisiin Opetushallituksessa virkatyönä. Sisällöllisesti säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 4 momenttia, mutta säännöksessä oleva kirjoitusvirhe korjattaisiin. *Opetushallitus* kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

2 §. Tutkintotoimikunnan tehtävät.

Pykälän 2 momentin ruotsinkielistä sanamuotoa korjattaisiin siten, että sanan *betyg* sijasta käytettäisiin sanaa *intyg*.

Pykälän 3 momentissa oleva kirjoitusvirhe korjattaisiin. *Opetushallitus* kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

6 §. Sopimus tutkinnon järjestämisestä.

Pykälään lisättäisiin uudet 7-9 kohdat. Jo säädetyin lisäksi tutkinnon järjestämistä koskevasta sopimuksesta tulisi käydä ilmi testimateriaalin käsittelystä huolehtiminen (uusi 7 kohta), tutkintotilaisuuden valvonnasta huolehtiminen (uusi 8 kohta) sekä velvollisuus ilmoittaa Opetushallitukselle vilpillisestä menettelystä ja järjestyksen rikkomisesta tutkintotilaisuudessa (uusi 9 kohta).

6 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen esitetään tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.